

Altı Ay Hapis Cezası Alan Belediye Başkanının Seçilme Yeterliliğini Kaybetmediği

T.C.

DANIŞTAY

8. Daire

Esas: 1993/190

Karar: 1993/1995

Tarih: 06.05.1993

ÖZET: Altı ay hapis cezası aldığı için seçilme yeterliliğini kaybetmediği anlaşılan belediye başkanı düşürülemez.

(2972 sayılı MİK. m. 9) (2839 sayılı MSK. m. 11)

KARAR METNİ:

Temyiz isteminde Bulunan: İçişleri Bakanlığı

Karşı Taraf:

İstemin Özeti: Görevi kötüye kullanmak suçundan dolayı Babaeski Asliye Ceza Mahkemesinin Yargıtay'ca onanacak kesinleşen 14.2.1992 tarih ve 19 s. kararı ile T.Ceza Yasasının 228/1 maddesi de göz önüne alınarak 6 ay hapis cezasına hüküm giyen Büyük mandıra Belediye Başkanı... "nın İçişleri Bakanlığı tarafından 1580 s. Kanunun 91. maddesi uyarınca düşürülmesi istemidir.

Savunmanın özeti: Görevi kötüye kullanmadığı, su verilmediği öne sürülen binanın inşaat izninin sahte olduğunun belirlendiği, böyle bir yere su bağlanmamasının görevi kötüye kullanma olmadığı, öne sürülerek istemin reddi gerektiği savunulmuştur.

Danıştay Tetkik Hakimi: Güler Çiftçi

Danıştay Savcısı Yücel Irmak''ın Düşüncesi: İçişleri Bakanlığının 4.2.1993 tarih ve 428 s. yazısı ile 6 ay hapis cezası ile cezalandırılan belediye başkanı... Hakkında 1580 s. Kanunun 91. maddesi uyarınca gereğinin yapılması istenilmektedir.

1580 s. Belediye Kanununun 307 s. Kanun ile değişik 91. maddesinde, herhangi bir suç sebebiyle en az 6 ay hapse mahkûm olan belediye başkanlarının, bakanlığın isteği üzerine Danıştay kararı ye başkanlıktan düşürüleceği hükme bağlanmış iken, madde hükmünde 12.8.1988 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan 335 s. K.H.K. ile değişiklik yapılmıştır. 91. maddenin bu değişiklik ile "seçildikten sonra, seçilme yeterliliğini kaybeden belediye baş-kanlan....başkanlıktan düşerler..." biçimine dönüşmüştür.

Ancak 1580 s. Kanunun 91. maddesine ait değişikliği de içeren 335 s. KHK dayandığı yetki yasasına aykırı görülerek, Anayasa Mahkemesinin 8.2.1989 tarih ve E:1988/38, K:1989/7 s. kararı ile iptal edilmiştir. Bu güne kadar da yeni bir düzenleme yapılmamıştır.

Böylece seçildikten sonra, bu yeterliliğini kaybeden belediye başkanlarının görevden alınıp alınmayacağı konusunda kanuni bir boşluk oluşmuştur.

2709 s. T.C. Anayasasının 127. maddesinde, yerel yönetimlerin seçilmiş organlarının organlık sıfatını kaybetmeleri konusundaki denetimin yargı yolu ile olacağı belirtilmiştir.

Belediye başkanlarının herhangi bir sebeple görevden alınmaları konusunda Anayasa hükmü, seçilme yeterliği konusunda da 2972 s. Kanunun 9 maddesi ve bu madde ile atıf yapılan 2839 s. Kanunun 11. maddesi mevcut olup, sadece seçilme yeterliliğini kaybedenlerin görevine son verilmesini öngören kanuni bir boşluk söz konusudur.

Seçilme yeterliliği ye başkanlığa seçilme koşullarını kaybeden kişinin görevini sürdürmesi düşünülemeyeceğinden, bu kanuni boşluk sebebiyle gerekli koşullar oluşmuş ise

başkanın görevini sürdürmesine olanak bulunmadığı sonucuna varılmaktadır.

Bu halde belediye başkanının 1972 ve 2839 s. Yasalara göre seçilme yeterliğini kaybedip kaybetmediğine bakılması gerekmektedir.

Davacının memuriyet mevki ve nüfusunu kötüye kullandığı Babaeski Asliye Ceza Mahkemesi kararı ile sabit olmuş, T.C.K.nun 228/1 maddesi uyarınca verilen 6 aylık hapis cezası Yargıtay tarafından da onaylanarak kesinleşmiştir.

Ancak 1972 s. Kanunun g. maddesi ile atıf yapılan 2839 s. Kanunun 11. maddesine göre, belli suçlar dışında bir yıldan az hapis cezası seçilme yeterliliğini ortadan kaldırmadığından, başkanın düşürülmesinin kanuni koşulları oluşmamıştır.

Açıklanan sebeplerle Babaeski İlçesine bağlı Büyük mandıra Belediye Başkanı... 'nın düşürülmesi isteminin reddi gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Sekizinci Dairesince işin gereği görüldü:

Görevi kötüye kullanmak suçundan dolayı 6 ay hapis cezası ile cezalandırılan ve cezası kesinleşen Kırklareli İli Babaeski İlçesi Büyük mandıra Kasabası Belediye Başkanı 'nın 1580 s. Kanunun 91. maddesi uyarınca belediye başkanlığından düşürülmesi İçişleri Bakanlığınca istenilmektedir.

1972 s. Mahalli İdareler ile Mahalle Muhtarlıktan ve İhtiyar Heyetleri Hakkındaki Kanunun seçilme yeterliliğini düzenleyen 9. maddesinde en az 6 ay süre ile o seçim çevresinde oturmuş olmak ve 2839 s. Millet Vekili seçimi Kanununun 11. maddesinde belirtilen sakıncaları taşımamak koşuluyla her Türk vatandaşının belediye başkanlığına seçilebileceği açıklanmış, 2839 s. Kanunun milletvekili seçilemeyeceklerin sayıldığı 11. maddesinin (e) fıkrasında taksirli suçlar dışında toplam bir yıl veya daha fazla hapis veya süresi ne olursa olsun ağır hapis cezasına hüküm giyenlerin milletvekili olamayacağı kuralı getirilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden Büyükmandıra Belediye Başkanı 'nın işlediği suç sebebiyle verilen ve Yargıtay'ca onanarak kesinleşen görevi kötüye kullanmaktan 6 ay hapis cezası sebebiyle 2839, s. Kanunun 11. maddesi uyarınca seçilme yeterliğini yitirmediği anlaşılmaktadır.

Açıklanan sebeplerle Büyükmandıra Belediye Başkanı... 'nın 1580 s. Kanunun 91. maddesi uyarınca düşürülmesi isteminin reddine 6.5.1993 tarihinde oyçokluğu ile karar

verildi.

AZLIK OYU

Olayda, İçişleri Bakanlığınca; Kırklareli İli Babaeski İlçesi Büyük mandıra Belediye Bakanı olan ilgilinin, yapılan yargılaması sonucunda görevi kötüye kullanmak suçundan Babaeski Asliye Ceza Mahkemesinin 14.2.1992 tarih ve 19 s. kararıyla 6 ay hapis cezasına hüküm giydiği ve bu hükmün kesinleştiği ileri sürülerek bu konudaki kanun hükmünce belediye başkanlığından düşürülmesi istenmektedir.

İstek hakkında karar vermek 2575 s. Danıştay Kanununun 24. maddesinin 3619 s. Yasayla değişik 2. fıkrası hükmü ile 32. maddesi "a" bendi hükmü uyarınca ilk derece mahkemesi olarak dairemizin görevine girmektedir.

İstem hakkında bir karar verilebilmesi bu konudaki kanun hükmünün ve hükmün aradığı koşulların davacı için gerçekleşip gerçekleşmediğinin, saptanmasıyla kabil ve mümkündür.

1580 s. Belediye Kanununun 307 s. Yasayla değişik 91. maddesiyle, belediye başkanlığına seçildikten sonra seçilme yeterliğini kaybeden veya görevi kötüye kullanma veya herhangi bir suçtan dolayı en az altı ay hapse mahkûm olan belediye başkanlarının, İçişleri Bakanlığının bildirimi üzerine Danıştay tarafından bir ay içerisinde verilecek kararla başkanlıktan düşürüleceği hükmü getirilmiştir. Bu madde 4.7.1988 tarih ve 335 s. Yasa Hükmündeki Kararnamenin 3. maddesi ile değiştirilmiş ise de 335 s. K.H.K. Anayasa Mahkemesinin 3.5.1989 tarih ve 20157 s. Resmi Gazetede yayımlanan 8.2.1989 tarih ve E:1988/38, K:1989/7 s. kararıyla 3347 ve 3368 s. yetki yasaları kapsamına girmediği gerekçesiyle ve tümüyle iptal edilmiş, olup bugüne kadar yeni bir kanun yürürlüğe konulmadığından bugün için mevzuatta bir boşluk olup olmadığının, yukarda açıklanan 91. maddedeki eski hükmün Anayasa Mahkemesinin iptal kararı ve özellikle iptal kararı gerekçesi nedeniyle, yeniden ve kendiliğinden yürürlüğe girip girmediğinin, yani halen yürürlükte olup olmadığının irdelenmesi kanımızca zorunlu bulunmaktadır.

T.C. Anayasasının T.B.M.M.'nin görev ve yetkilerini belirleyen 87. maddesinde, yasa koymanın, değiştirmenin ve kaldırmanın T.B.M.M. görev ve yetkisinde olduğu açık ve kesin olarak belirtildikten sonra, 91. maddesinde T.B.M.M.'nin Bakanlar Kuruluna bazı konularda yasa hükmünde kararname çıkarma yetkisi verebileceği ayrıca açıklanmış bulunmaktadır. Ancak T.B.M.M.'ce kabul edilecek yetki yasasının (Bařka bir ifade ile çerçeve kanununun) çıkarılacak yasa hükmündeki kararnamenin amacını, kapsamını, ilkelerini, kullanma süresini ve süresi içerisinde birden fazla kararname çıkarıp çıkarılamayacağını göstereceği, aynı maddede hüküm altına alınmış bulunmaktadır.

Söz konusu 87. madde ile 91. maddenin yukarda açıklanan fıkraları ile sair bütün fıkralarına göre yasa koyma, değiştirme ve kaldırmanın parlamentonun iradesiyle olacağı başka bir anlatımla bir metnin yasa haline gelebilmesinde mutlaka ve mutlaka parlamentonun iradesinin bulunması zorunludur.

Olayımızda ise, yukarıda açıklandığı üzere, Anayasa Mahkemesinin iptal kararı gerekçesi sebebiyle 335 s. K.H.K.'de ne doğrudan ye nede dolaylı (yetki yasası kapsamında bulunma) olarak parlamentonun iradesi bulunmamaktadır. Binnetice parlamentonun iradesinin bulunduğu kanun hükmü 1580 s. Kanunun 91. maddesinin eski hükmüdür. Dolayısıyla bu hükmün Anayasa Mahkemesinin iptal kararından sonra kendiliğinden yürürlükte bulunduğunun kabulü, düşüncemize göre gereklidir.

91. maddenin açık kesin hükmü karşısında ilgilinin belediye başkanlığından düşürölmesine karar verilmesi gerektiği oyuyla karara katılmıyoruz.

Telefon: +90 (312) 473 84 23

E-Posta: mts@mevzuattakip.com.tr

Adres: Çetin Emeç Bulvari Hürriyet Cad. No: 2/12 Çankaya ANKARA